

Kritik mot en kriminalvårdsmyndighet för underlåtenhet att förteckna egendom som omhändertagits i en intagens bostadsrum

---

Anmälan

AA, som var intagen i kriminalvårdsanstalten Hall, anförde i en anmälan, som kom in till JO den 9 september 2002, i huvudsak följande. Den 4 september 2002 lämnade han på begäran ifrån sig sin digitala anteckningsbok till vårdaren BB. Det finns inte något vittne till omhändertagandet. Han fick inte något kvitto på att han lämnade ifrån sig anteckningsboken, trots att han begärde det.

I en skrivelse, som kom in till JO den 16 september 2002, anförde AA bl.a. följande. Den 3 september 2002 visiterades hans bostadsrum. I samband med visitationen frågade personalen honom om det fanns något i miniräknaren som han hade i bostadsrummet. Så småningom tog personalen med sig den. Något protokoll över åtgärden eller kvitto fick han dock inte.

Utredning

Efter remiss anförde kriminalvårdsmyndigheten genom kriminalvårdschefen CC följande.

Utredning av den del i anmälan som avser en handdator

Vid visitation på kvällen den 2 september 2002 i AA:s bostadsrum iaktogs en Ipac handdator. Personalen iakttog att datorn var försedd med IR-port och programmet Internet Explorer, ett program som används för navigering på Internet. Det fanns också bilder som föreföll vara nedladdade från Internet. I adressbokfunktionen fanns personuppgifter avseende personal som är anställd vid Hall. Datorn var plomberad med blå och röd plomberingstape.

Påföljande kväll, således den 3 september 2002, visiterades AA:s bostadsrum igen, då man beslutat att omhänderta handdatorn. Den återfanns inte. AA uppgav att han hade lämnat den i anstaltens skola. Inte heller där återfanns datorn.

På morgonen den 4 september uppmanade samordnare BB AA att lämna ifrån sig handdatorn. AA lämnade då ut en handdator av märket Compaq som inte var plomberad; det var alltså en annan handdator än den som tidigare hade iakttagits i AA:s bostadsrum.

Det noteras att AA inte hade tillstånd att i anstalten inneha dator av något slag. AA har tidigare gjort sig skyldig till misskötsamhet relaterad till dator.

Då den dator som AA lämnade ut kontrollerades mot de giltiga beslut som vid den tiden fanns för intagna vid avdelning A, visade det sig att den tillhörde en annan intagen på avdelningen. När handdatorns rättmätige ägare tillfrågades angående den av AA utlämnade datorn, uppgav han sig inte känna till att hans handdator hade tagits ut ur hans bostadsrum. Handdatorn återlämnades till sin rätte ägare. Eftersom datorn bevisligen inte tillhörde AA utan denne andre intagne skrevs inget kvitto till AA på omhändertagandet.

Utredning av den del i anmälan som avser en miniräknare

Vid samtal med en av de tjänstemän som under den senare delen av kvällen den 3 september 2002 genomförde visitationen av AA:s bostadsrum och andra utrymmen på avdelning A har följande framkommit.

AA tillfrågades om miniräknaren med anledning av att det stack ut en liten pappersbit ur den. Om detta uppgav sig AA ingenting veta, till följd varav miniräknaren togs ut ur rummet för att undersökas i bättre ljus och utan AA:s närvaro. Undersökningen visade att det inte fanns anledning att omhänderta miniräknaren, vilket man således inte gjorde. Eftersom miniräknaren undersöktes först efter det att visitationsuppdraget var avslutat hade det blivit så sent att de flesta intagna kunde förväntas ha somnat. Av hänsyn till AA ville den visiterande personalen inte gå in i AA:s bostadsrum igen och därmed väcka upp honom i den händelse han hade somnat, utan man försåg miniräknaren med uppgift om att den hade tagits ut ur AA:s rum och att den skulle läggas tillbaka vid upplåsningen morgonen därpå. Miniräknaren lämnades i den aktuella korridorrens under natten obemannade men låsta vaktrum på samma sätt som man gör med sådant som av dagpersonalen sedan skall överlämnas till den korridorrens intagna.

De vårdare som dagen efter, alltså onsdagen den 4 september, tjänstgjorde på den avdelning som AA bebodde har tillfrågats om miniräknaren men kan inte erinra sig den. En vårdare med funktionsansvar – har arbetsuppgifter liknande en förmans i civil företagsamhet – kommer ihåg att ”det var någonting med en miniräknare och AA”. Ingen kan emellertid erinra sig huruvida miniräknaren har lagts tillbaka i AA:s rum eller inte.

Vid kontroll med Halls centralförråd upplyses att det inte finns någon miniräknare eller annat slag av räknemaskin införd på AA:s förteckning över tillhörigheter. Därmed uppkommer frågan varifrån AA hade fått miniräknaren och varför han hade den i sitt bostadsrum den 3 september 2002. Om det är relevant i det här fallet vet vi inte, men det är inte ovanligt att intagna tar med sig till sina bostadsrum saker från verkstäder, skolan eller andra lokaler. När sådana föremål påträffas och känns igen av personal brukar de genom personalens försorg återlämnas till det ställe varifrån de kommer.

AA kommenterade remissvaret.

I beslut den 25 mars 2003 anförde *JO Lundin* följande.

Bedömning

Enligt 24 § lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt får en intagen i den utsträckning det kan ske utan olägenhet inneha personliga tillhörigheter samt skaffa sig eller mottaga böcker, tidskrifter, tidningar och annat som kan bereda honom sysselsättning under fritiden. I övrigt får en intagen inneha och skaffa sig eller mottaga varor eller annat enligt särskilda bestämmelser. Bestämmelsen kompletteras av 22 § Kriminalvårdsstyrelsens anstaltsföreskrifter (KVVFS 1998:8). Av föreskrifterna framgår att det i den intagnes bostadsrum eller i gemensamma utrymmen inte får förvaras sådant som kan äventyra säkerheten i anstalten, försvåra visitation eller vålla sanitär olägenhet.

Enligt 39 b § förordningen (1974:248) om kriminalvård i anstalt skall egendom som skall tas om hand i samband med bl.a. kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller annan undersökning förtecknas. Förteckningen skall skrivas under av den intagne och den som har verkställt omhändertagandet. Vägrar den intagne att skriva under skall om det är möjligt ytterligare en tjänsteman skriva under förteckningen. Den lokala kriminalvårdsmyndigheten skall, om inte något annat är särskilt föreskrivet, se till att egendomen förvaras på ett betryggande sätt.

Av de ovan angivna bestämmelserna följer att anstalten – under vissa förutsättningar – har rätt att ta om hand egendom i den intagnes bostadsrum och att den aktuella egendomen då skall förtecknas. Enligt min mening bör egendomen förtecknas även om äganderätten till egendomen är oklar eller avsikten är att endast ta med egendomen för närmare undersökning. Jag anser således att anstalten borde ha förtecknat den handdator och miniräknare som togs från AA:s bostadsrum.